

av den äldsta vägen, längst i väster, åt Nyköping; en nyare väg finnes c. 15 steg öster därom och den nyaste c. 30 steg.

Det jordfasta stenblocket är på högsta punkten t. v. om ristningen 3,20 m högt. Ristningen, som står på en jämförelsevis slät yta av stenen, börjar 55 cm från marken, varifrån dess översta del är 2,18 m. Ristningens höjd är 1,59 m, bredden över korsets kärna 1,10 m, slingans bredd 10 cm.

I **hakua** är på **ha** övre staven nästan borta, på **u** mycket skadad. Uti **ihulbiarn** utgår från foten av det första **i** en fåra snett uppåt höger, som har utseende av att vara huggen, i **a** är nedre staven avflagad. I **hialbi** är **b** smalt men fullt tydligt, om ock övre ringen är matt. I **kristr** har det första **r** blivit avglömt men tillfogats under nedre slinglinjen med staven utgående mitt emellan **k** och **i**.

Inskriften är följande:

slopi rahnfríp paun · litu · hakua · stain · iftir · ihulbiarn · sun · sin · hialbi · kristr ant · has

Översättning: Slode, Ragnfrid, de läto hugga stenen efter Igulbjörn, sin son. Hjälpe Kristus hans ande!

Inskriften är nästan likalydande med Sö. 141 Löta i angränsande Ludgo sn och troligen av ristaren Torer, se Inl. § 17.

3. Vänga, Björnlunda sn, Daga hd.

Pl. 15. Pl. 4: B. 714.

Litteratur: B. 714, L. 920.

I B. 714 angives stenens plats vara »Vängie Tomt». Enligt S. Boije af Gennäs, som besökte Vänga 1883, hade det större stycket av stenen för några år sedan blivit uttaget ur trappan till huset öster på gården, som enligt syneinstrument var byggt 1732—35, och Boije fann det liggande på en berghäll, strax invid boningshusets ö. gavel, där det ock låg vid min ditkomst 1899. Ett mindre stycke, som i brev från Wætter i VHAA:s top. ark. I uppgivits ligga jämte trappan, kunde icke av Boije återfinnas. Runstenen blev vid mitt besök rest på kant och stödd av stenar bakom.

Runstenens höjd från fotens spets till översta delen av korset är 1,53 m, bredden upptill över korsets kärna 1,02 m., vid foten över slingknuten 1,07 m. Slingans bredd är 8 cm. Ämnet är gnejs.

Ormhuvudet har tre gaddar men den mellersta är svag.

Inskriftens första tre ord äro matta. Första namnet har varit **kefluk**; **k** saknar bistavens övre hälft, på **e** äro stavens spetsar bortnötta, **f** är matt, på **l** är bistaven borta med undantag av en grop, där den skulle hava slutat, **u** tydligt, **k** matt. Boijes läsning **kefiuk** är därmed identisk, om man bortser från den felande bistaven på **l**. I **auk** saknas nedre staven av **a** och övre bistaven av **k**. I **kyla** har **y** ett svagt spår av prick, som även antages av Boije. Av **t i lit[u]** är h. bistaven bortslagen och därmed slingan avbruten, som i B. 714 vidare innehåller [**raisa**] med **s r**, varefter även där ett avbrott förekommer. Detta har säkerligen innehållit [**stain · p**], då slingad i B. 714 åter börjar med **-isa · at · styfialt**, varav blott **-fialt** är i behåll, av vars **f** blott ett svagt spår finnes. De följande runorna äro i det hela tydliga.

Inskriften är alltså följande:

kefluk · auk · kyla · pau · lit[u · raisa stain pisa · at · sty]fialt · sun · sin · bropur · iluka

Mansnamnet **kefluk** motsvaras av fvn. *Giaflaugr*, fsv. *Oluff Gefloog* l. *Geflugsonn* Ängerm. 1550 hos J. Nordlander, *Norrl. saml.* 187, **styfialt** fsv. *Styfeldus* Uppl, SD, III 100 (1312?).

Översättning: Gevlög och Gylla läto resa denna sten efter Styviald, sin son, broder till Illuge.

TILLÄGG.

3. Vänga.

Stenen omtalas i *Ransakningarna* 1667—84: »Item en Steen i Wängia tomt».

Stenen restes sommaren 1935 på en berghäll vid södra sidan av infartsvägen till Vänga, c:a 20 m. från landsvägen Björnlunda—Mariefred.

Till läsningen: **kefluk** med tydligt huggen prick i **e**; **kula** med (sannolikt) ostunget **u**; **styfialt**: av **u** (**y**) är bistaven synlig, **f** har inga bistavar på h. sidan, däremot finnas möjligen på v. sidan spår av en stupad runa **ḁ**.

Namnet **styfialt** förekommer sannolikt i inskriften Sö 374 Tystberga och är även känt från Ög 66 Bjälbo och L 189 Hämringe, Uppl.; se *Östergötlands runinskrifter*, s. 67.

6. Vänga.

Fragmentet torde numera vara försvunnet. Det söktes förgäves 1928.

7. Öja.

Pl. 16, 199.

Litteratur: *Ransakningarna* 1667—84; J. Peringskiöld, Mon. Sud.; N. R. Broeman, Sagan om Ingvar Widtfarne (1762), s. 244. En teckning av Peringskiöld finnes i hs R 552 i Uppsala Univ.-Bibl. (n:r 26).

Öja-stenen omtalas, liksom två andra runstenar i Björnlunda (Sö 2 och Sö 3), i *Ransakningarna*: »En Runsk Steen ligger wid Öija broo». Peringskiöld har följande uppgifter om stenens plats: »Wid Öija Broo som ligger emellan Biörnlunda och Gåsinge Sochnar, hafwer fordom en tämmelig stoor och tiock Runesten af 6 alnars högd ofwan jord warit uprester, men förmedelst dess sank grund omkullfallen, och emot andra stenar sönderslagen i 6 eller 7 stycken, dem iag A^o 168— sammanlade och emot vidare förödelse genom hosfogade afritning befrijade». Platsen finnes utmärkt på en lantmäterikarta 1849.

År 1930 beslöts, att runstenen skulle flyttas från Ekhovs park tillbaka till »Öja bro» (Förvaltningsutskottets protokoll 8/9 1930 § 161). Den ursprungliga platsen befanns emellertid numera icke fullt lämplig, eftersom ingen framkomlig väg leder dit. Stenen restes därför 1932 omkring 75 m. längre österut, invid den mindre väg, som ersatt den gamla, alldeles igenlagda vägen från Öja. De 7 styckena sammanfogades med stenkitt.

Möjligheten att runan 25, varav numera endast en huvudstav är i behåll, ursprungligen har varit ett **a**, såsom Brate förmodar, kan icke bestridas. Ett mansnamn *Asi* och *Æsi*, kortnamn till sammansatta namn på *As-* och *Æs-*, finnes verkligen belagt, ehuru sparsamt. (Ett säkert ex. synes vara L 358 Skytteholm, Ekerö sn.) Emellertid bör man kanske icke förbise den möjligheten, att **auk : asi** även kan uppfattas som *ok Gasi*. Om utelämnande av **k**-runan i början av ord jfr Sö 163 **uli** = *gulli*, Sö 195 **art** = *gært*, om mansnamnet *Gasi* (*Gassi*) se s. 230. Det är att märka, att systemen heter *Gas*. Det skulle vara ett intressant fall av namngivning,